

ország felett átrepült. Ismerjük a Szovjetunió erőit. Miért kell Önöknek demonstrálni az erejüket?

Sztálin: Ezek csak fiatal és tapasztalatlan pilóták voltak. De ezt megszüntetjük. Ez többet nem fordul elő.

Sztálin és Molotov ezután meghívta az összes jelenlévőt vacsorára.

A vacsora idején Sztálin és Molotov javaslatára Päts elnök,²⁵ Selter külügyminiszter és Laidoner tábornok²⁶ egészségére emelték poharukat. Selter köszöntőt mondott Sztálin, Molotov és Mikojan egészségére.

Az egyezményt éjfélkor írták alá.

A találkozó kb. hajnali egyig folytatódott.

Selter (aláírás)

**Kölcsönös segítségnyújtási szerződés a Szovjetunió és az Észt Köztársaság között
(1939. szeptember 28.)**

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa egyrészlől, az Észt Köztársaság elnöke másrészlől:

az 1920. febr. 2-án,²⁷ a békeszerződéssel létrejövő, a Másik Fél állami szuverenitásának és belügyeibe való benemavatkozásnak az elismerésén alapuló, baráti kapcsolatok továbbfejlesztése céljából;

²⁵ Päts, Konstantin (1874 – 1956): a Nemzeti Demokrata Párt vezetője 1905-től, az 1918. február 24-én, a független Észtország kikiáltásakor felállított ideiglenes észt kormány elnöke, 1934-től államfő, 1938-ban az új alkotmány alapján 6 évre köztársasági elnökké választották.

²⁶ Laidoner, Johan (1884 – 1953): tábornok, az önálló észt hadsereg megteremtője, az 1918 – 1920-as felszabadító háború vezetője, majd az Észt Köztársaság hadseregének főparancsnoka.

²⁷ Az Észtország és Szovjet-Oroszország között létrejött fegyverszünetet (1920. január 3.) követően 1920. február 2-án írták alá Tartuban a két állam közötti hivatalos békeszerződést, amelyben Szovjet-Oroszország de jure elismerte Észtország függetlenségét, örökre lemondott minden területi követelésről Észtországgal kapcsolatban és 15 millió rubeles kártérítést vállalt.

elismerik, hogy az 1920. február 2-i békeszerződés valamint az 1932. május 4-i megneptámadási és a konfliktusok rendezéséről szóló szerződés képezi az alapot a kölcsönös együttműködéshez és a kölcsönös kötelezettségekhez;

meggyőződésünk, hogy mindkét Szerződő Fél érdekeinek megfelelő a kölcsönös biztonságot garanciája a feltételek pontos meghatározásával.

Elismerik, hogy az alábbi, a kölcsönös segítségnyújtásról szóló egyezmény megkötése elengedhetetlen, meghatalmazottakat neveztek ki:

a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége *V. M. Molotovot*,
a Népbiztosok Tanácsának elnökét és külügyi népbiztost,
az Észt Köztársaság elnöke *Kaarel Selter* külügyminisztert.
Ezen meghatalmazottak egyetértettek a következőkben:

I. cikkely

Szerződő Felek kölcsönösen kötelezik magukat, hogy a másikkal mindenfajta, többek között katonai segítséget is megadnak közvetlen agresszió, vagy bármely európai nagyhatalom részéről fenyegető támadás esetén, amely mindkét félnek a Balti-tengeri vagy a Lett Köztársaság területén keresztül szárazföldi határai ellen irányul, ahogy a III. cikkely ezt meghatározza.

II. cikkely

A Szovjetunió kötelezi magát, hogy az észt hadseregnek kedvező feltételek mellett segítséget nyújt fegyverzetrel és egyéb hadianyagokkal.

III. cikkely

Az Észt Köztársaság biztosítja azt a jogot a Szovjetunió számára, hogy az alábbi észt szigeteken: Saaremaa (Özel), Hiiumaa (Dagö), valamint Paldiski (Baltyijszkij Port) városában a haditengeri flotta támaszpontokat létesítsen, illetve néhány repülőteret a légierő részére

méltányos áron bérebe vegyen. A támaszpontok és a repülőterek pontos helyét és azok határait közös megegyezéssel állapítják meg.

A támaszpontok és repterek védelmének céljából a Szovjetunióknak joga van ezek területén saját költségére szigorúan meghatározott nagyságú szovjet szárazföldi és légi haderőt tartani, melynek maximális létszámát külön szerződés állapítja meg.

IV. cikkely

A Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy semmilyen, a Szerződő Felek egyike ellen irányuló szövetséget nem kötnek, illetve nem vesznek részt ilyen koalícióban.

V. cikkely

Jelen szerződés életbe lépése semmilyen mértékben nem sértheti meg a Szerződő Felek szuverén jogait, többek között gazdasági rendszerüket és államberendezkedésüket.

A támaszpontok és repülőterek számára kijelölt területek (lásd III. cikkely) továbbra is az Észt Köztársaság területét képezik.

VI. cikkely

Jelen szerződés a ratifikációs okmányok kicserélése után lép életbe. Ezen okmányok kicserélése e szerződés aláírása után hat napon belül történik meg Tallinn városában.

Jelen szerződés érvényessége tíz év. Amennyiben a Szerződő Felek egyike sem érzi szükségesnek a szerződés felbontását egy évvel a határidő lejárta előtt, a szerződés megerősítés nélkül a következő öt évre is érvényes marad.

VII. cikkely

Jelen szerződés két példányban, orosz és észti nyelven készült 1939. szeptember 28-án Moszkvában.

1939. szeptember 28.

V. Molotov

K. Selter

A Szovjetunió és az Észti Köztársaság között megkötött kölcsönös segítségnyújtási szerződés bizalmas kiegészítő jegyzőkönyve (1939. szeptember 28.)

I.

Attól az óhajtól vezérelve, hogy megelőzzük a Szerződő Felek bevonását az Európában most zajló háborúba, ezennel kimondjuk, hogy a Szovjetunió joga van – ezen háború idején – a támaszpontok és repterek számára kijelölt területeken (lásd Szerződés 3. cikkely) önálló helyőrségeket tartani legfeljebb 25 ezer fős szárazföldi és légi haderővel.

II.

Ideiglenesen, a Paldiski városában (lásd Szerződés 3. cikkely) felépítendő támaszpont elkészültéig, a jelen jegyzőkönyv aláírásának napjától számított legfeljebb két éves időtartamra a szovjet hadihajók bejárhatnak Tallinn kikötőjébe, hogy élelemet és üzemanyagot vételezzenek, illetve ott megállhassanak. Ezen jog érvényesítésének közelebbi rendjét külön megállapodás szabályozza majd.

III.

A segítségnyújtásra kötelezett Fél a Szerződés első cikkelyében megszabott segítséget kölcsönös megegyezéssel, vagyis a másik Fél által

kinyilvánított kérésre adja meg, ilymódon a segítségnyújtásra kötelezett Fél semleges marad a másik Fél egy harmadik hatalommal való háborúja esetén.²⁸

IV.

Jelen Szerződés életbe lépésének ellenőrzésére és az emellett keletkező kérdések megoldására Vegyes Bizottság jön létre paritásos alapon, amely kidolgozza saját ügyintézésének szabályait.

V.

Jelen Bizalmas Jegyzőkönyv a Szovjetunió és Észtország között 1939. szept. 28-án megkötött kölcsönös segítségnyújtási szerződés melléklete.

1939. szeptember 28.

V. Molotov

K. Selter

**A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és az Észt Köztársaság között a kereskedelmi forgalomról kötött megállapodás
(1939. szeptember 28.)**

Attól az óhajtól vezérelve, hogy elősegítsük Észtország és a Szovjetunió közötti gazdasági kapcsolatok erősítését és továbbfejlesztését, valamint Észtország és a Szovjetunió között 1929. május 17-én létrehozott kereskedelmi egyezményt továbbfejlesszük, az Észt Köztársaság külügyminisztere, K. Selter és a Szovjetunió külkereskedelmi népbiztosa, A. Mikojan a következő szerződést írta alá:

²⁸ Lásd az észt delegáció tárgyalási taktikájára vonatkozó döntéseinek 3. pontját.